ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ 1973

Τα γεγονότα που οδήγησαν στην εξέγερση του Πολυτεχνείου του 1973, όπως τα ξαναθυμάται ένας «προβοκάτορας»

(Το κείμενο γράφτηκε από τον σύντροφό μας αναρχικό Γιώργο Βλασσόπουλο)

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

Το κείμενο που ακολουθεί γράφτηκε (το 2006) από τον σύντροφό μας αναρχικό Γιώργο Βλασσόπουλο, ο οποίος συμμετείχε στην εξέγερση του Νοέμβρη του 1973, κατ' αρχάς στην Νομική (ήταν ένας από τους 300 «προβοκάτορες») και στην συνέχεια στην κατάληψη του Πολυτεχνείου.

Αποτελεί μια σημαντική συμβολή στον αγώνα ενάντια στην λήθη, ενάντια σε κάθε μορφή εξουσίας που διαστρεβλώνει την α-λήθεια, μακριά από αυθεντίες και υπονομευτές των εξεγερτικών διαθέσεων.

Είναι, επίσης, ένας φόρος τιμής στους περίφημους «προβοκάτορες», σε όλους όσους συμμετείχαν με ανιδιοτέλεια στην εξέγερση, και σ' όλους εκείνους, που δεν εξαργύρωσαν μεταπολιτευτικά την παρουσία τους με κάθε είδους κομματικά ανταλλάγματα, που δεν παζάρεψαν ούτε στιγμή, που δεν βολεύτηκαν και, με όποιο κόστος, βεβαίωσαν και βεβαιώνουν ότι:

ΑΥΤΟΙ ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ,

ΔΕΝ ΕΞΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ, ΔΕΝ ΔΙΚΑΙΩΘΗΚΑΝ

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

Αθήνα - Νοέμβριος 2022
Σαριπόλου 8 - Αθήνα - Τ.Κ. 106 82

Τηλ. Επικοινωνίας: 69 32 65 17 40

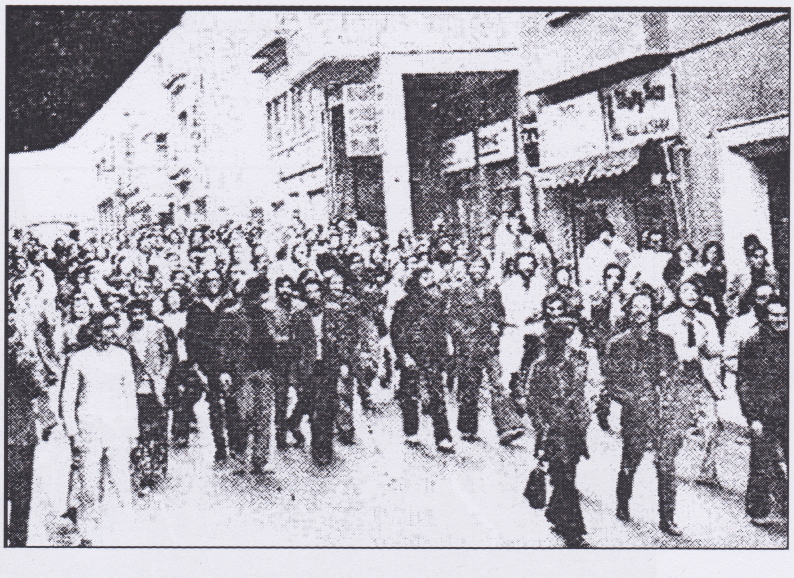
ΠΟΙΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΕΞΕΓΕΡΣΗ του ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ 1973

Τα γεγονότα που οδήγησαν στην εξέγερση του Πολυτεχνείου του 1973, όπως τα ξαναθυμάται ένας «προβοκάτορας»

Η δυναμική της κοινωνικής εξέγερσης είναι απρόβλεπτη ακόμα κι απ' αυτούς που την ετοιμάζουν ή διαισθάνονται ότι έρχεται.

Το να ζει κάποιος μέσα σε μια εξέγερση είναι κάτι ανεπανάληπτο, κάτι που δεν μπορεί να περιγραφεί. Κι αυτό το συναίσθημα δεν μπορούν να το καταλάβουν όσοι την εξορκίζουν και την πολεμούν, γιατί τα ανθρώπινα αντανακλαστικά τους έχουν διαβρωθεί, ατονήσει ή μεταλλαχθεί μέσα από τη συνεχή τριβή, επαφή ή συγχώνευση με τις λογικές της εξουσίας. Μερικές φορές έχει σημασία ακόμα και το ποιος θ' ανάψει το σπίρτο ή θα δημιουργήσει τη μικρή σπίθα για να απλωθεί η φλόγα της ανθρώπινης επιθυμίας και δημιουργικότητας.

Γιατί η εξέγερση είναι η προϋπόθεση για ένα κόσμο ανθρώπινο. Αυτή η στιγμή είναι ανεπανάληπτη. Τα όσα θ' ακολουθήσουν, απερίγραπτα. Όσοι βρίσκονται μέσα σ' αυτό τον δημιουργικό παλμό της κοινωνίας μπορούν να ζήσουν και να αισθανθούν πόση δύναμη κρύβει η ανθρώπινη κοινωνία

Ανάμεσα στους ύμνους και τους χαρακτηρισμούς που αποδίδονται στην εξέγερση του 1973 και στις προσπάθειες να φανεί ένα «μήνυμα» κι ένα «νόημα» σύμφωνα με τις επιδιώξεις των κρατούντων και των διάφορων πολιτικών σχηματισμών τους, εκείνο που εξακολουθεί να ισχύει διαχρονικά είναι πως η ΕΞΕΓΕΡΣΗ ανήκει σ' αυτούς που τη δημιούργησαν, που τη δυνάμωσαν, που την έκαναν να παραμένει ο διαρκής εφιάλτης των κάθε είδους εξουσιαστών.

Με κανένα τρόπο δεν συγκαταλέγονται στους δημιουργούς της εξέγερσης όλοι αυτοί που έκαναν τα αδύνατα δυνατά ώστε να αποτραπεί κάθε εξεγερτική κίνηση των αγωνιζόμενων.

Γι' αυτά τα γεγονότα υπάρχουν αδιάψευστες μαρτυρίες και ντοκουμέντα. Οι δικαιολογίες και τα κατοπινά σοβαντίσματα των κομματικών (αριστερών και μη) δεν μπορούν να κρύψουν την αλήθεια. Και επειδή αλήθεια (α-λήθη) είναι η ανάδειξη της πραγματικότητας, Ο ΑΓΩΝΑΣ ΤΗΣ ΜΝΗΜΗΣ

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΛΗΘΗ θα επιβεβαιώνει και θα τονίζει τον διαρκή ΑΓΩΝΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ.

Με οργανωτικά μέσα, με την καταστολή. την συκοφαντία και την παραποίηση των γεγονότων προσπαθούν να επιβάλουν την εικόνα που τους εξυπηρετεί. Φτάνουν να ανακηρύσσονται οι αυθεντικοί εκφραστές της εξέγερσης και με την βοήθεια των μηχανισμών καταστολής προσπαθούν χρόνια τώρα να καρπωθούν αυτό στο οποίο εναντιώθηκαν με νύχια και με δόντια. Η «παλλαϊκή εξέγερση», η «φοιτητική εξέγερση» αντικατέστησε τους «350 προβοκάτορες των Ρουφογάλη-Καραγιανόπουλου» (ΚΚΕ) και τις «οχλοκρατικές και αναρχικές εκδηλώσεις μιας μειοψηφίας» (Χούντα).

Ενώ οι άλλοι (Λαλιώτης κλπ), που θρασύτατα μιλούν στ' όνομα αυτού του γεγονότος και καλούν ή συμπαρατάσσονται σε ενωτικές πορείες με στόχο την καταδίκη της «τρομοκρατίας», δεν ήταν απλά οι μεγάλοι απόντες της εξέγερσης αλλά συνωμοτούσαν για την διάλυση της κατάληψης.

Το βέβαιο είναι πως τα γεγονότα που ξέσπασαν την Τετάρτη 14 Νοεμβρίου 1973 συνέβαλαν στη δημιουργία της ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ. Αυτή η εξέγερση δεν ήταν μόνο των φοιτητών, ούτε μόνο των εργατών, ούτε γενικά του λαού. Ήταν τα ξέσπασμα της οργής όλων των αγωνιζόμενων, που ξεπέρασαν της επίπλαστες ιδιότητες που τους αποδίδονται από την εξουσία και ΕΞΕΓΕΡΘΗΚΑΝ. Η εξέγερση στο Πολυτεχνείο το 1973 ανήκει στην κοινωνία που αγωνίζεται, που ξεσηκώνεται, που επαναστατεί, που δημιουργεί τις συνθήκες για την καταστροφή κάθε εξουσίας.

Θα προσπαθήσουμε σ' αυτό το κείμενο να σταθούμε στα γεγονότα που δείχνουν με ξεκάθαρο τρόπο πως αυτοί, που τόσα χρόνια υποκριτικά υμνούν και προσπαθούν να οικειοποιηθούν την εξέγερση δίνοντας το «δικό τους» νόημα, υπήρξαν οι μεγαλύτεροι πολέμιοι και υπονομευτές της.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΞΕΓΕΡΣΗ

α) ΑΠΟ ΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΣΤΗ ΝΟΜΙΚΗ

Από το 1972 οι συνθήκες έντασης και αυξημένης οργής μέσα στην κοινωνία ήταν δεδομένες. Αρχίζουν οι πρώτες ανταρτοδιαδηλώσεις από φοιτητές (οργανώνονταν μετά από συνεννοήσεις και ραντεβού σε συγκεκριμένα σημεία, είτε με αφορμή διάφορες συναυλίες).

Αξιοσημείωτη είναι, επίσης, για το χρονικό αυτό διάστημα η συγκέντρωση της ΟΤΟΕ και των υπαλλήλων της ΕΤΕ στο Κεντρικό κατάστημα της Εθνικής στις 9 Νοέμβρη 1972, όπου οι συγκεντρωμένοι τάχθηκαν ενάντια στο νομοσχέδιο για την μετατροπή των Ταμείων Υγείας σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Μπροστά στην κινητικότητα που είχε αρχίσει να υπάρχει στον κοινωνικό χώρο, το κράτος θα έπρεπε να προχωρήσει στον εκσυγχρονισμό των μεθόδων επιβολής προκειμένου να εκτονώσει την αντίθεση που αναπτυσσόταν.

Η «φιλελευθεροποίηση» άρχισε να διαγράφει μια πορεία σύμφωνα με την οποία η άρση των εκτάκτων μέτρων ερχόταν να αντικατασταθεί με νόμους και διατάγματα. Αρχίζοντας από τον φοιτητικό χώρο και στήνοντας στα τέλη του χρόνου ελεγχόμενες εκλογές στους φοιτητικούς συλλόγους, εκείνο που επιτυγχάνει το καθεστώς είναι να προκαλέσει εντάσεις, που στη συνέχεια προσπαθεί να καταστείλει εφαρμόζοντας το μέτρο της διακοπής των αναβολών λόγω σπουδών.

Από τους πρώτους μήνες του 1973 υπάρχει ένα κλίμα κοινωνικής δυσαρέσκειας και κινητοποιήσεων με χαρακτηριστική την αντίθεση των Μεγαρέων στο υπό ίδρυση διυλιστήριο που θα κατέστρεφε τον κάμπο. Όμως το σημείο αναφοράς των κινητοποιήσεων εξακολουθεί να παραμένει ο σπουδαστικός χώρος.

Η συγκέντρωση 1.500 σπουδαστών στις 14 Φεβρουαρίου 1973 στο Πολυτεχνείο με αφορμή το αίτημα για την κατάργηση του ΝΔ 1347 (που διέκοπτε την αναβολή στράτευσης λόγω σπουδών) καταλήγει σε μια μικρής χρονικής διάρκειας παραμονή στο χώρο και καταστέλεται με την εισβολή μπάτσων και ασφαλιτών, τον άγριο ξυλοδαρμό των παρευρισκομένων, την σύλληψη 100 ατόμων και την παραπομπή σε δίκη 11.

Στις 21 Φεβρουαρίου γίνεται συνέλευση της Φυσικομαθηματικής σχολής στο Χημείο, εκδίδεται ψήφισμα που αποφασίζει αποχή επ' αόριστον από τα μαθήματα και 1000 περίπου φοιτητές πηγαίνουν στην Νομική σχολή όπου υπάρχει προγραμματισμένη συγκέντρωση των φοιτητών της Νομικής και της Φιλοσοφικής. Γύρω στις 4.000 άνθρωποι κατακλύζουν το κτίριο της Νομικής, ενώ στους γύρω δρόμους και ιδιαίτερα στην Ακαδημίας γίνονται διαδηλώσεις που με την επέμβαση των μπάτσων διαλύονται. Όσοι βρίσκονται στη Νομική αρχίζουν να φωνάζουν συνθήματα και να ρίχνουν αυτοσχέδια τρυκάκια στους διερχόμενους, που αρχίζουν να συγκεντρώνονται στους γύρω δρόμους. Οι μπάτσοι απαγορεύουν στον κόσμο να παραμένει στους γύρω δρόμους κι έτσι ουσιαστικά καταργούνται οι στάσεις των λεωφορείων στην Σόλωνος και την Ακαδημίας.

Γύρω στις 5 το απόγευμα συγκεντρώνονται πενήντα περίπου φασίστες στη Σόλωνος, οι οποίοι μια ώρα αργότερα επιτίθενται στην είσοδο, αλλά απωθούνται. Επιχειρούν νέα επίθεση από την είσοδο της οδού Σίνα, που θεωρούν ότι είναι εύκολο να παραβιάσουν λόγω της αλουμινοκατασκευής της. Γίνεται άγρια συ-

μπλοκή, αλλά και πάλι απωθούνται. Δυναμική είναι η συμβολή στην απομάκρυνσή των φασιστών από ομάδα αναρχικών που βρίσκεται μαζί με τους έγκλειστους. Μετά το σφράγισμα και των δύο εισόδων η κατάληψη είναι δεδομένη.

Νέα συγκέντρωση κόσμου αρχίζει να γίνεται μετά τις 7 το απόγευμα ενώ οι καταληψίες δεν παύουν να φωνάζουν συνθήματα από την ταράτσα του κτιρίου. Μέχρι αργά το βράδυ συνεχίζονται οι διαδηλώσεις στην Ακαδημίας και Σόλωνος καθώς και τα συνθήματα από την ταράτσα του κτιρίου. Ορισμένοι από τους εγκλείστους μετά από πρωτοβουλία των αναρχικών προσπαθούν να τοποθετήσουν ηχεία στα παράθυρα του κτιρίου ώστε να μεταδίδονται μηνύματα και συνθήματα προς τα έξω. Στο όνομα της επιτροπής που αποτελείται από τα δύο ΚΚΕ και αστούς «σοσιαλίζοντες», το μέλος της Αντι-ΕΦΕΕ (ΚΝΕ) Αρτέμης Ψαρομηλιγκάκης αποτρέπει την εγκατάσταση των ηχείων με το πρόσχημα πως η τοποθέτηση των ηχείων ήταν παράνομη (λες και η κατάληψη ήταν νόμιμη) και θα έδινε το δικαίωμα στους μπάτσους να εισβάλουν. Προκαλείται έντονο φραστικό επεισόδιο, με τον αναρχικό Χρήστο Κωνσταντινίδη, που παρ' ολίγο να καταλήξει σε σύρραξη, η οποία αποτρέπεται την τελευταία στιγμή. Αλλά τα ηχεία, δυστυχώς, δεν τοποθετούνται.

Την επομένη μέρα και παρά την συνεχή παρουσία του κόσμου, που συνεχώς αυξάνεται στους γύρω δρόμους, η επιτροπή εκλιπαρεί συνάντηση με τον πρύτανη Τούντα, η οποία γίνεται στις 11.30. Συμφωνούν, ερήμην των εγκλειστων, δεκαήμερη αναστολή των κινητοποιήσεων και αποχώρηση από το κτίριο χωρίς να επέμβουν οι μπάτσοι. Όμως, ήδη, δεκάδες χιλιάδες κόσμου βρίσκονται στους γύρω δρόμους. Η έκταση που καταλαμβάνουν οι συγκεντρωμένοι που συμπαρίστανται στους καταληψίες φτάνει μέχρι την Ομόνοια και μια επέμβαση των μπάτσων φαίνεται πως δεν υπήρχε περίπτωση να γίνει κάτω από τέτοιες συνθήκες.

Επιστρέφοντας η επιτροπή, [που αποτελούνταν από τους Νίκο Μπίστη τότε μέλος της Αντι-ΕΦΕΕ (ΚΝΕ), στη συνέχεια μέλος του Συνασπισμού και πρόσφατο «στέλεχος» της λεγόμενης ΑΕΚΑ, που κάνει τα πάντα για να τον δεχτεί το ΠΑΣΟΚ στους κόλπους του,(σημείωση: το κείμενο γράφτηκε πριν το ΠΑΣΟΚ τον δεχτεί στους κόλπους του), τον Στέφανο Τζουμάκα, κατοπινό βουλευτή και υπουργό του ΠΑΣΟΚ και τον Γιάννη Μαντζουράνη, που διορίστηκε ειδικός σύμβουλος του Α. Παπανδρέου, ήταν δεξί χέρι του Μένιου Κουτσόγιωργα και βρέθηκε αναμεμιγμένος στο σκάνδαλο Κοσκωτά] προσπαθεί να επιβάλει πραξικοπηματικά την αποχώρηση αναγγέλλοντας την απόφαση με ντουντούκα ποντάροντας στην κούραση ορισμένων και ανοίγοντας τις πόρτες της σχολής την ίδια στιγμή που πολλοί βρίσκονταν στην ταράτσα φωνάζοντας συνθήματα. Δημιουργούνται αψιμαχίες αλλά τελικά με την συμπαράσταση και άλλων μελών της Αντι-ΕΦΕΕ, επιτυγχάνουν την αποχώρηση ενός σημαντικού αριθμού με συνέπεια να αποχωρήσουν και οι υπόλοιποι.

Αμέσως συγκροτείται μια μεγάλη διαδήλωση από 30.000 άτομα, πρωτοφανής σε δυναμικότητα και παλμό, που κινείται στο κέντρο της Αθήνας και συγκρούεται με τους μπάτσους. Τραυματίζονται δεκάδες. Την επόμενη μέρα οι εφημερίδες δεν γράφουν κάτι παρά μια ξερή ανακοίνωση της Συγκλήτου. Η οργή των φοιτητών είναι μεγάλη ώστε τις επόμενες μέρες καίνε εφημερίδες του συγκροτήματος Λαμπράκη.

Αυτή η κίνηση της αποχώρησης θα δημιουργήσει μια σειρά από αρνητικές επιπτώσεις δίνοντας την πρωτοβουλία των κινήσεων στο καθεστώς για το επόμενο χρονικό διάστημα.

Νέες απόπειρες συγκεντρώσεων στη Νομική και το Χημείο με σκοπό την κατάληψη των κτιρίων που γίνονται στις αρχές Μάρτη αντιμετωπίζονται με κλείσιμο των σχολών και συλλήψεις. Στα μέσα του ίδιου μήνα γίνονται συνελεύσεις στη Νομική, το Χημείο, το Πολυτεχνείο και την Ιατρική. Η ασφάλεια συλλαμβάνει 36 άτομα. Όταν, τέλος, στις 20 Μάρτη γίνεται απόπειρα κατάληψης της Νομικής από 2.500 άτομα, οι μπάτσοι εισβάλουν από την ταράτσα με σκάλα και ακολουθεί άγριος ξυλοδαρμός με δεκάδες τραυματίες και πάνω από 100 συλλήψεις.

Το Μάη εκδηλώνεται στάση στο αντιτορπιλικό ΒΕΛΟΣ και το ιταλικό κράτος δίνει πολιτικό άσυλο στον πλοίαρχο και σε 24 μέλη του πληρώματος. Μια βδομάδα μετά η δικτατορία καταργεί την μοναρχία και ορίζει ως πολίτευμα την Προεδρική Δημοκρατία, η δε μορφή του θα είναι η αντιπροσωπευτική κοινοβουλευτική δημοκρατία με 7ετή θητεία του προέδρου της δημοκρατίας χωρίς δικαίωμα επανεκλογής.

Ορίζεται μάλιστα και δημοψήφισμα για τις 29 Ιούλη 1973. Ο Παπαδόπουλος ορκίζεται πρόεδρος μετά από το δημοψήφισμα που δίνει 72,2% ΝΑΙ στην Προεδρική δημοκρατία, 21,7% ΟΧΙ, και ΑΚΥΡΑ 1,1%. Σχηματίζεται κυβέρνηση υπό τον Μαρκεζίνη.

Οι κινητοποιήσεις από τις αρχές του 1973 μέχρι αυτό το χρονικό διάστημα κινούνται στον άξονα Πολυτεχνείο-Νομική. Από δω και στο εξής, όμως, ο χώρος του Πολυτεχνείου γίνεται το επίκεντρο των εξελίξεων και το σημείο αναφοράς των αγωνιζόμενων.

β) ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΜΙΚΗ ΣΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ Ή ΕΝΑ ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΟ «ΠΡΟΒΟΚΑΤΟΡΙΚΟ» ΣΧΕΔΙΟ

Με τον ερχομό του φθινοπώρου, η «στροφή» του καθεστώτος αντί να εκτονώσει τα πράγματα οδηγεί σε αντίθετα αποτελέσματα. Οι εκλογές προετοιμάζονται για τις αρχές του 1974. Αλλά οι λογαριασμοί γίνονται χωρίς τον ξενοδόχο, που αυτή τη φορά γίνεται απειλητικότερος για το σύστημα.

Ήδη, από τις 19 Σεπτέμβρη γίνεται μια τεράστια σε όγκο συνέλευση των εμποροϋπαλλήλων που ζητούν την καθιέρωση της αργίας της Τετάρτης. Γίνονται επεισόδια με μπάτσους και συλλαμβάνονται αρκετά άτομα.

Όμως, η αφορμή για να εκδηλωθεί έμπρακτα η μέχρι τότε καταπιεσμένη αντίθεση του κόσμου, δίνεται στο μνημόσυνο του Γ. Παπανδρέου στις 4 Νοέμβρη. Όταν 5.000 διαδηλωτές επιχειρούν να καταθέσουν στεφάνι στον Άγνωστο Στρατιώτη, ξεσπούν βίαιες συγκρούσεις με τους μπάτσους που βρίσκονται έκπληκτοι μπροστά στο ξέσπασμα τέτοιας οργής. Μέσα από τα χέρια αστυνομικών ελευθερώνονται διαδηλωτές που έχουν συλληφθεί. Ακολουθεί άγριος λιθοβολισμός των μπάτσων που υποχωρούν και αναγκάζονται να πυροβολήσουν στον αέρα. Διαδηλωτές οπλισμένοι με ξύλα κυνηγούν αστυνομικούς και στις αντεπιθέσεις τους στήνουν οδοφράγματα. Οι συγκρούσεις εξαπλώνονται και σ' άλλα σημεία της Αθήνας. Δεκάδες είναι οι τραυματίες, ενώ ανακοινώνονται 37 συλλήψεις. Μια ομάδα διαδηλωτών κοντά στο Πολυτεχνείο είναι από τις τελευταίες που διαλύονται.

Εκείνο που θα πρέπει να σημειωθεί είναι πως κατά την πορεία που έγινε στις 8 Νοέμβρη, για να εκφραστεί η αλληλεγγύη στους 17 που δικάζονταν για τις συγκρούσεις της 4 Νοέμβρη και κατέληξε σε συμπλοκές με τους μπάτσους, ένας σημαντικός αριθμός φοιτητών βρέθηκε στο Πολυτεχνείο και παρέμεινε μέχρι τις 3 το απόγευμα, φωνάζοντας συνθήματα και έχοντας κρεμάσει πανό που έγραφαν: ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΤΟΥΣ 17, ΕΞΟΥΣΙΑ ΣΤΟ ΛΑΟ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Είναι φανερό, πως αυτή η συνεχής επαφή με το χώρο του Πολυτεχνείου δεν ήταν εντελώς τυχαία. Μέσα σ' αυτό το «αυθόρμητο» χαρακτηριστικό υπάρχει μια πραγματικότητα που δεν πρέπει να περάσει απαρατήρητη. Οι καταλήψεις της Νομικής είχαν γίνει αντικείμενο εκτίμησης και ανάλυσης από αρκετούς αριστεριστές. Στη Νομική υπήρχε το μειονέκτημα μιας απόστασης από τον κόσμο. Η Σόλωνος μπορούσε εύκολα να αποκλειστεί και οι καταληψίες να απομονωθούν σχετικά εύκολα από τις δυνάμεις καταστολής. Οι εμπειρίες των δυο προηγούμενων καταλήψεων έδειξαν πως δεν αρκούσε

να μαζευτεί κόσμος, αλλά να μπορεί να υπάρχει και η αναγκαία επικοινωνία ανάμεσα σ' αυτόν και τους καταληψίες. Τα μειονεκτήματα αυτά της Νομικής τα ξεπερνούσε το Πολυτεχνείο που, εκτός των άλλων, διέθετε μεγαλύτερο χώρο και ταυτόχρονα όντας στην καρδιά της πόλης πρόσφερε ακόμα μεγαλύτερο πλεονέκτημα: ΒΡΙΣΚΟΤΑΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ, η οποία αποτελούσε την σύνδεση τριών μεγάλων αρτηριών κυκλοφορίας (Πανεπιστημίου - Ακαδημίας - Σταδίου). Το Πολυτεχνείο σαν επιλογή για κατάληψη ήταν η ιδανική περίπτωση.

Από τη στιγμή που η ένταση είχε κορυφωθεί, το ζήτημα για τους αριστεριστές ήταν πώς να μπορέσουν να αξιοποιήσουν αυτά τα πλεονεκτήματα. Η στάση του κόσμου έδειχνε την σωστή κατεύθυνση. Όλες αυτές οι εκτιμήσεις είχαν συζητηθεί και μεταφερθεί σε επί μέρους ομάδες. Πιο συγκεκριμένα, ο Νίκος Σιδέρης, φοιτητής και συνδικαλιστής στην Ιατρική σχολή, που εκλέχτηκε στην Συντονιστική Επιτροπή της κατάληψης του Πολυτεχνείου το 1973, είχε συζητήσει το σχέδιο με συντρόφους στην ομάδα του. [Η πρωταρχική ονομασία της ομάδας ήταν «Λίγκα» (τροτσκιστικών τάσεων) και με τις μικρές της δυνάμεις είχε τοποθετηθεί ενάντια στο δημοψήφισμα της δικτατορίας καλώντας σε ΑΠΟΧΗ. Μετά την εξέγερση του Νοέμβρη μετονομάστηκε σε «Οργάνωση Μπολσεβίκων» εκδίδοντας το παράνομο έντυπο «Κόκκινη Σημαία». Από τα τέλη του 1974 η οργάνωση μετασχηματίστηκε σε Ε.Λ.Ε.Κ. (Ελληνικό Λενινιστικό Επαναστατικό Κίνημα), μαοϊκών κατευθύνσεων, που δραστηριοποιήθηκε μέχρι και τον Οκτώβρη του 1976 οπότε και διαλύθηκε].

Είναι προφανές, ότι οι ίδιες συζητήσεις είχαν γίνει και σε άλλες οργανώσεις της επαναστατικής αριστεράς. Η γενική ιδέα που είχε συζητηθεί ήταν εν όψει των γενικών συνελεύσεων των σχολών να μπορέσει με κάποιο τέχνασμα να τραβηχτεί ο κόσμος στο Πολυτεχνείο. Εκεί οι διάσπαρτες δυνάμεις των αριστεριστών θα ήταν ενοποιημένες και έτσι θα μπορούσαν να ανατρέψουν τους συσχετισμούς δυνάμεων απέναντι στους ρεφορμιστές (ΚΚΕ-εξ και ΚΚΕ-εσ), να κερδηθούν μερικές συνελεύσεις σχολών και σε συνδυασμό με τον συγκεντρωμένο κόσμο που ήδη είχε δείξει πρωτοφανή μαχητικότητα να δημιουργηθεί ένα σταθερό σημείο αναφοράς και κινητοποιήσεων του κόσμου.

Αυτό το σχέδιο που η κάθε οργάνωση το είχε εντάξει στη δική της προοπτική βρισκόταν σύμφωνο με το εξεγερτικό κλίμα που επικρατούσε στην κοινωνία. Τώρα, το αν οι επί μέρους εκτιμήσεις (π.χ. για διαρκείς γενικές συνελεύσεις, που θα αναδείκνυαν ένα σταθερό επαναστατικό πόλο ανάλογο με τα σοβιέτ οδηγώντας σε ένα δυϊσμό εξουσιών) δεν επαληθεύτηκαν, οφείλεται στον παράγοντα που λέγεται κοινωνικός αγώνας και εξέγερση, ο οποίος λειτουργεί σαρωτικά στις οποιεσδήποτε γραμμικές κατευθύνσεις των ιδεολογιών.

Σημασία έχει, ότι οι εξεγερτικές διαθέσεις της κοινωνίας έγιναν αντιληπτές και ενισχύθηκαν ιδιαίτερα από τη συγκεκριμένη αυτή πρωτοβουλία των αριστεριστών. Οπότε, το τέχνασμα που εφαρμόστηκε με την ψεύτικη είδηση ότι δήθεν οι μπάτσοι χτυπούσαν τους φοιτητές στο Πολυτεχνείο δικαιολογείται από την οργανωτική αδυναμία των αριστεριστών και δικαιώνεται ολοκληρωτικά, δεδομένου ότι μπόρεσε να δώσει δυνατότητα να υλοποιηθούν οι εξεγερτικές διαθέσεις του κόσμου.

Για πολλά χρόνια το ΚΚΕ μοιρολογεί και κλαίει που δεν μπόρεσε να αντιληφθεί την πραγματικότητα και να αποτρέψει την κατάληψη.

«Στις εκδηλώσεις αυτές (μεγάλες συγκεντρώσεις στις 8 Νοέμβρη) πέφτει και πάλι το σύνθημα της κατάληψης κτιρίων. Όμως ούτε τώρα η Α/Ε (Αντι-ΕΦΕΕ) και οι καθοδηγήσεις της ΚΝΕ (και φυσικά ούτε το Γραφείο Κλιμακίου της ΚΕ του Κόμματος) δίνουν μεγάλη προσοχή στο σύνθημα. Και δεν επεξεργάζονται τη συγκεκριμένη στάση τους μπροστά σε μια τέτια προοπτική». (Έκθεση

και συμπεράσματα για τα γεγονότα του Νοέμβρη 1973, που εγκρίθηκαν στην 4η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ, Ιούλης 1976). Φυσικά, αυτή η «επεξεργασία» όπως ομολογούν και με τα αποσπάσματα που παραθέτουμε πιο κάτω (από την ίδια έκθεση) δεν θα αποσκοπούσε στην ενίσχυση των εξεγερτικών διαθέσεων του κόσμου.

Η μανία με την οποία το ΚΚΕ επιτέθηκε στην εξέγερση, χαρακτηρίζοντάς την προβοκατόρικο κατασκεύασμα των κρατικών μηχανισμών, είναι εξηγήσιμη. Όλο το ρεφορμιστικό του σχέδιο καταβαραθρώθηκε. Πως, λοιπόν, να μην χαρακτήριζαν χαφιέ τον Διονύση Μαυρογένη αφού, με την πρόταση του για κατέβασμα των φοιτητών στο Πολυτεχνείο, μετατράπηκε σε Νο 1 εχθρό του κόμματος και μαζί μ' αυτόν και οι 350 που διέφυγαν των επιθέσεων των μπάτσων και μπήκαν στο Πολυτεχνείο;

Βέβαια, είναι χαρακτηριστικό πως στην έκθεση που αναφερόμαστε προσπαθούν να πάρουν πίσω ένα μέρος των αθλιοτήτων που εκτόξευσαν, αλλά συνεχίζοντας να επιμένουν πως στο Πολυτεχνείο έδρασαν προβοκάτορες. Αλλά κι αυτό έχει την εξήγηση του. Η έκθεση αυτή είναι γεμάτη από τα «κατορθώματα» του κόμματος που οδήγησαν στην παλλαϊκή εξέγερση. Οι παμπόνηροι, αφού είχαν βάλει πλώρη να οικειοποιηθούν την εξέγερση, ήταν επόμενο να της αφαιρέσουν τον προβοκατόρικο χαρακτήρα που της έδωσαν όσο βρίσκονταν στην παρανομία και δεν τους είχε δοθεί το ok από το κράτος να το παίζουν ρυθμιστές των επετειακών εκδηλώσεων.

Δεν μπορούμε να γνωρίζουμε ποια εξέλιξη θα υπήρχε αν τα πράγματα δεν έφταναν στην κατάληψη του Πολυτεχνείου. Η μεθοδολογία των δύο ΚΚΕ οδηγούσε με μαθηματική ακρίβεια σε μια σειρά από διαδηλώσεις και συγκεντρώσεις που θα εκτόνωναν και θα κούραζαν τον κόσμο (παλιά τους τέχνη κόσκινο). Έτσι, είναι ενδεχόμενο να υπήρχε μια διαδικασία ανάλογη αυτής που ακολουθήθηκε στη Χιλή (όπου ακόμα ψάχνονται αν θα δικάσουν ή όχι τον Πινοσέτ) και η οποία έβγαλε ισχυρό το κράτος.

Η εξέγερση του Νοέμβρη 1973 έφερε σημαντικά τραντάγματα στο κράτος με επιπτώσεις που φάνηκαν όλα τα επόμενα χρόνια και που είναι ευδιάκριτες ακόμα και σήμερα. Το βέβαιο ήταν, ότι τα δύο ΚΚΕ (εσωτερικού και εξωτερικού) είχαν προσανατολιστεί σε οργανωτικές διαδικασίες και στην προσπάθεια να ελέγξουν όσο το δυνατόν περισσότερο τον φοιτητικό χώρο, προχωρώντας σε κινητοποιήσεις που θεωρητικά «εντάσσονταν» στην προοπτική της ανατροπής της δικτατορίας. Όμως, αυτή η «ένταξη» αποτελεί το εφευρημένο εκ των υστέρων άλλοθι, γιατί σε καμιά περίπτωση δεν έδινε προοπτική ανατροπής, αλλά αποσκοπούσε στον μετασχηματισμό του καθεστώτος μέσα από συνεχείς κινητοποιήσεις και διαπραγματεύσεις που σκοπό θα είχαν να κουράσουν και να εκτονώσουν, αφού η δικτατορία προετοίμαζε εκλογές για τις αρχές του 1974.

«Αντίθετα τονίζονταν, και μάλιστα έντονα (πράγμα που γενικά ήταν σωστό), ότι θα έπρεπε να αποφευχθούν οι περιπτώσεις ξεκομμένων ενεργειών του Φοιτητικού Κινήματος, –και ειδικά με τη μορφή κατάληψης κτιρίων–, κάτω από την επίδραση των αυθόρμητων και αριστερίστικων στοιχείων».
(Έκθεση και συμπεράσματα για τα γεγονότα του Νοέμβρη 1973,
που εγκρίθηκαν στην 4η Ολομέλεια της ΚΕ του ΚΚΕ. Ιούλης 1976).

«Σ' αυτές τις συνθήκες η θέση του κόμματος, τονίζει, σωστά, τη σημασία της αποφασιστικής ανάπτυξης των διεκδικητικών αγώνων της εργατικής τάξης, των εργαζομένων, της νεολαίας, των φοιτητών, μέσα στα γενικά πλαίσια της ανάπτυξης της αντιχουντικής πάλης, για την ανατροπή της δικτατορίας. Επισημαίνει την ανάγκη της αξιοποίησης προς αυτή την κατεύθυνση, κάθε νόμιμης δυνατότητας. Την ανάγκη της οργάνωσης και κλιμάκωσης των λαϊκών κινητοποιήσεων»
(στο ίδιο κείμενο).

Πουθενά όμως, μέσα στην έκθεση δεν φαίνεται η επαγγελλόμενη ανατροπή της δικτατορίας.

Είναι βέβαιο, ότι η κοινωνική ένταση δεν μπορούσε να ακολουθήσει αυτές τις λογικές.

Τα ειρηνικά περάσματα στο σοσιαλισμό είχαν κουρελιαστεί μετά το πραξικόπημα του Πινοσέτ στη Χιλή. Η σφαγή στην Ταϋλάνδη χιλιάδων φοιτητών αντί να αποθαρρύνει είχε εξοργίσει τον κόσμο.

Οι συγκρούσεις με αφορμή το μνημόσυνο του Παπανδρέου προανήγγειλαν την εξέγερση. Μια σπίθα χρειαζόταν για να ανάψει η φωτιά στον κάμπο.

Η ΣΠΙΘΑ ΚΑΙ ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Το πρωί της Τετάρτης 14 Νοέμβρη γίνονται Γενικές Συνελεύσεις των συλλόγων των φοιτητών για να συζητήσουν το θέμα των φοιτητικών εκλογών, ύστερα από προηγούμενη δήλωση του υπουργού παιδείας Σιφναίου στη Σύγκλητο και τους Σπουδαστές, ότι έχει στείλει για δημοσίευση το διάταγμα για τη διεξαγωγή των εκλογών μετά τις 15 Φλεβάρη από εφορευτικές επιτροπές αριστούχων σπουδαστών.

Στη Νομική πραγματοποιείται συγκέντρωση με πρωτοβουλία της Αντι-ΕΦΕΕ. Γύρω στη 1 το μεσημέρι και ενώ η συνέλευση συνεχίζεται με άνοστες προτάσεις των συνδικαλιστών της Αντι-ΕΦΕΕ, έρχεται η πληροφορία ότι στο Πολυτεχνείο έχουν δημιουργηθεί προκλήσεις της αστυνομίας και οι σπουδαστές τους αποδοκιμάζουν. Στο μεταξύ έχουν έλθει σπουδαστές και από άλλες σχολές. Μετά από λίγο, κάποιος φωνάζει ότι «στο Πολυτεχνείο οι αστυνομικοί χτυπούν συναδέλφους (φοιτητές)». Επικρατεί αναστάτωση ανησυχία και οργή. Γίνεται πρόταση του μέλους της Φυσικομαθηματικής Διονύση Μαυρογένη να γίνει διαδήλωση προς το Πολυτεχνείο. Τα μέλη της Αντι-ΕΦΕΕ - ΚΝΕ αντιδρούν και δεν συμμετέχουν. Περίπου 1.500 φοιτητές ξεκινούν μέσω της Σόλωνος διαδήλωση η οποία χτυπιέται από την αστυνομία κοντά στο Πολυτεχνείο. Οι μισοί περίπου από τους διαδηλωτές καταδιωκόμενοι από τους μπάτσους ενώνονται με τους φοιτητές που βρίσκονται στο προαύλιο του Πολυτεχνείου. Οι υπόλοιποι φεύγουν στους γύρω δρόμους. Αυτοί οι λιγοστοί που μπήκαν στο προαύλιο, είναι που αργότερα χαρακτηρίστηκαν από την ΚΝΕ - Αντι-ΕΦΕΕ ως «οι πληρωμένοι πράχτορες των Ρουφογάλη - Καραγιαννόπουλου που μπήκαν στο Πολυτεχνείο» στο τεύχος της Πανσπουδαστικής Νο 8 από την ψεύτικη Συντονιστική Επιτροπή Αγώνα του Πολυτεχνείου.

Η επίθεση της αστυνομίας δημιουργεί νέα ένταση. Όσοι είναι μέσα στο προαύλιο φωνάζουν συνθήματα ενάντια στην τρομοκρατία του κράτους και καλούν τον κόσμο να πλησιάσει. Παράλληλα γιουχαΐζουν και βρίζουν αξιωματικούς του στρατού, της αστυνομίας και ευέλπιδες που περνούν από το πεζοδρόμιο. Οι αστυνομικοί επιδίδονται σε κυνηγητό των συγκεντρωμένων έξω από το Πολυτεχνείο, φοιτητών και πολιτών. Το μπλοκάρισμα του Πολυτεχνείου και οι επιθέσεις των μπάτσων εξαγριώνουν τους έγκλειστους οι οποίοι αρχίζουν να πετούν στους αστυνομικούς νεράντζια, ενώ γίνονται μικροσυμπλοκές αυτών που βρίσκονται έξω από το Πολυτεχνείο με τους μπάτσους.

Στο μεταξύ τα στελέχη της Αντι-ΕΦΕΕ - ΚΝΕ προσπαθούν με κάθε τρόπο να πείσουν τους συγκεντρωμένους στο Προαύλιο του Πολυτεχνείου να εγκαταλείψουν το χώρο. Κύριο επιχείρημα των μελών των δύο ΚΚΕ είναι ότι οι συγκεντρωμένοι βάζουν εμπόδιο στην πραγματοποίηση των Γενικών Συνελεύσεων. Όμως, αποχώρηση εκείνη τη στιγμή, πέρα από πολλές άλλες συνέπειες, σήμαινε και άγριο ξυλοφόρτωμα των αποχωρούντων από τους μπάτσους. Οι φοιτητές του Πολυτεχνείου ολοκληρώνουν τις γενικές συνελεύσεις τους όπου αποφασίζουν απεργία και ενώνονται με τους υπόλοιπους. Οι Μηχανολόγοι συνεχίζουν τη συνέλευση τους, μέχρι το απόγευμα οπότε και αποχωρούν από το Πολυτεχνείο ακολουθώντας την επιτροπή που αποτελείται από μέλη του Ρήγα Φεραίου.

Στις 5 περίπου, πλησιάζει τον χώρο της συγκέντρωσης ο εισαγγελέας υπηρεσίας Σανίτας. Δηλώνει στους συγκεντρωμένους ότι μπορούν να διαδηλώσουν και μετά να διαλυθούν ήσυχα.

Γύρω στις 5.30 οι μπάτσοι, που μέχρι εκείνη την ώρα έχουν κυκλώσει το κτίριο, αποχωρούν κάτω από τα έντονα γιουχαΐσματα των συγκεντρωμένων μέσα και έξω από το κτίριο.

Στις 6 θα γίνει η απόπειρα διάλυσης των συγκεντρωμένων από στελέχη της ΚΝΕ - Αντι-ΕΦΕΕ. Μέλη των επιτροπών του Πολυτεχνείου θα προσπαθήσουν να σπείρουν τον πανικό διαδίδοντας ότι

επίκειται επίθεση της αστυνομίας, ότι η συγκέντρωση είναι ανεύθυνη και προκαλεί την αστυνομία και την κυβέρνηση. Αφού πείθουν τους Μηχανολόγους να αποχωρήσουν, αρχίζουν ομαδική αποχώρηση με σκοπό να δημιουργήσουν ρεύμα και να τους ακολουθήσουν και άλλοι φοιτητές. Όμως, αριστεριστές με ομιλίες αλλά και οι ίδιοι οι συγκεντρωμένοι με το μαχητικό τους πνεύμα σταθεροποιούν τη συγκέντρωση.

Τα μέλη της ΚΝΕ - Αντι-ΕΦΕΕ και του Ρήγα κάνουν μια τελευταία προσπάθεια να πείσουν τον κόσμο να φύγει, φωνάζοντας με τηλεβόες από τη γωνία Πατησίων και Στουρνάρα ότι ανάμεσα στους συγκεντρωμένους υπάρχουν προβοκάτορες. Όμως, αποτυγχάνουν.

Πραγματοποιείται μια σύσκεψη των αριστεριστών φοιτητών, η οποία συζητά την κατάσταση που διαμορφώθηκε και αποφασίζει να παρθούν τα αναγκαία μέτρα για την κατάληψη. Επειδή υπάρχουν αντιρρήσεις στην πρόταση να εξαγγελθεί άμεσα η κατάληψη, παίρνονται όλα τα οργανωτικά μέτρα γι' αυτή την περίπτωση αφήνοντας για αργότερα την οριστικοποίηση της απόφασης. Ορίζεται μια εξαμελής επιτροπή με την ευθύνη της υλοποίησης των οργανωτικών μέτρων της κατάληψης, όπως συγκρότηση φρουρών των εισόδων, ομάδες επιτήρησης, ομάδες προπαγάνδισης και ζύμωσης συνθημάτων κ.ά. Τα μέλη της ΚΝΕ - Αντι-ΕΦΕΕ και Ρήγα αρνούνται να συμμετάσχουν στην επιτροπή και μετά από λίγο εγκαταλείπουν επιδεικτικά το Πολυτεχνείο, με το επιχείρημα ότι η πρωτοβουλία της κατάληψης είναι ανεύθυνη και τυχοδιωκτική και γι' αυτό διαχωρίζουν τη θέση τους. Φεύγοντας από το Πολυτεχνείο συγκεντρώνονται στο Σύλλογο των Στερεοελλαδιτών, όπου συζητούν να καταγγείλουν τους αριστεριστές και την πρωτοβουλία της κατάληψης με ανακοίνωση στον τύπο.

Γύρω στις 9 γίνεται ολοκληρωτική κατάληψη του Πολυτεχνείου και του γύρω χώρου. Σταματά η κυκλοφορία. Οι συγκεντρωμένοι ξεπερνούν τις 20.000.

Σε λίγο διάστημα οι διαδηλωτές φτάνουν τις 30.000. Ανεμίζονται σημαίες, καίγονται ομοιώματα του Παπαδόπουλου και σύμβολα της 21ης Απρίλη. Υψώνονται απειλητικές γροθιές. Αναρτώνται πλακάτ και πανό στα κάγκελα. Ισχυρές δυνάμεις αστυνομικών και θωρακισμένα του μηχανοκίνητου τμήματος βρίσκονται σ' επιφυλακή στις πλατείες Κάνιγγος και Κοτζιά. Γύρω στις 12 τα μεσάνυχτα κλείνουν οι πόρτες του Πολυτεχνείου. Ο κόσμος αποχωρεί σιγά-σιγά. Αρχίζει η εσωτερική οργάνωση για την εξυπηρέτηση των αναγκών της κατάληψης. Έξω από το Πολυτεχνείο τραμπούκοι και ασφαλίτες με πολιτικά χτυπούν και καταδιώκουν λίγους συμπαραστάτες πού 'χουν μείνει ακόμα στην Πατησίων.

Μέσα στο Πολυτεχνείο δημιουργούνται επιτροπές περιφρούρησης, για τις επισιτιστικές και υγειονομικές ανάγκες. Σχηματίζεται η Συντονιστική Επιτροπή των φοιτητών από φοιτητές διάφορων σχολών που είχαν εκλεγεί από παλιότερες φοιτητικές συνελεύσεις.

Το σύνολο των αντιπροσώπων είναι 28. Απ' αυτούς 14 έχουν αποφασιστική ψήφο και 14 συμβουλευτική, ενώ αργότερα συμμετέχουν και 2 ανεξάρτητοι εργάτες, που εκπροσωπούν την 5μελή Εργατική Επιτροπή. Η συγκρότηση αυτής της επιτροπής προέκυψε από τους εργάτες που βρίσκονταν ανάμεσα στις 3.500 καταληψίες.

Γύρω στις 11 το βράδυ, από άτομα που δεν ήταν φοιτητές, παίρνεται η πρωτοβουλία της ξεχωριστής συνέλευσης. Συμμετέχουν αναρχικοί (που παρά το ότι είναι λιγοστοί δεν έχουν λείψει από κανένα γεγονός από την αρχή των κινητοποιήσεων και έχουν συμβάλει με δυναμικό τρόπο σ' αυτές), τροτσκιστές, μαρξιστές-λενινιστές και ανεξάρτητοι εργάτες. Αυτή η ξεχωριστή συγκέντρωση στην πλειοψηφία της περιλαμβάνει εργάτες και είναι η βάση των εργατικών συνελεύσεων της κατάληψης. Βρίσκεται κάποια αίθουσα στο κτίριο Γκίνη και από εκεί ξεκινά το κάλεσμα για μια εργατική συνέλευση. Παράλληλα ορισμένα άτομα από αυτούς που πήραν την πρωτοβουλία για την εργατική συνέλευση πηγαίνουν στο κτίριο της αρχιτεκτονικής και παίρνουν από τους φοιτητές έναν από τους τρεις πολυγράφους για να χρησιμοποιηθεί από την εργατική συνέλευση. Γίνονται προστριβές με ορισμένους φοιτητές μέλη του ΚΚΕ και ΚΚΕεσ.

Η 30μελής Συντονιστική Επιτροπή αποτελείται από 5 μέλη του ΚΚΕ, 7 του ΚΚΕεσ., 11 ανεξάρτητους, 2 της ΟΣΕ, 1 της οργάνωσης «Μπολσεβίκων», 1 της ΠΠΣΠ, 1 Τροτσκιστή και 2 ανεξάρτητους εργάτες εκπροσώπους της 5μελούς Εργατικής Επιτροπής.

Στο διάστημα αυτό γίνεται μυστική σύσκεψη στελεχών του ΠΑΚ και του ΚΚΕ με σκοπό να κινηθεί η διαδικασία εγκατάλειψης του Πολυτεχνείου, πραξικοπηματικά. Η ομολογία αυτής της επίμονης προσπάθειας γίνεται τρία χρόνια αργότερα στην ΚΟΜΕΠ (Κομμουνιστική Επιθεώρηση) 11/76.

> Σάν ὑπεύθυνη Συντονιστ. Ἐπιτρ. Ἀγώνα τοῦ Πολυτεχνείου καταγγέλλουμε σ' ὅλο τό σπουδαστικό κόσμο, τή νεολαία καί τό λαό τίς ἀφηνιασμένες προσπάθειες τῆς χουντικῆς ΚΥΠ καί τῶν πληρωμένων πρακτόρων της νά διαστρέψουν, ἀπ' τήν ἀρχή τῆς μεγαλειώδικης ἐκδήλωσής μας τοῦ Πολ)χνείου, τή πορεία καί τό περιεχόμενό της. Καταγγέλουμε τή προσχεδιασμένη εἰσβολή στό χῶρο τοῦ Πολ)χνείου τή Τετάρτη, 14 τοῦ Νοέμβρη, 350 περίπου ὀργανωμένων πρακτόρων τῆς ΚΥΠ, σύμφωνα μέ τό προβοκατόρικο σχέδιο τῶν Ρουφογάλη-Καραγιαννόπουλου, μέ βάση τίς ἐντολές τοῦ παραμερισμένου τώρα τέως πρωτοδικτάτορα Παπαδόπουλου καί τῆς ἀμερικανικῆς CIA, μέ σκοπό νά προβάλουν μέ κάθε μέσο τραμπουκισμοῦ καί προβοκάτσιας γελοῖα καί ἀναρχικά συνθήματα καί συνθήματα πού δέν ἐκφράζανε τή στιγμή καί τίς συγκεχριμένες δυνάμεις. Γιά νά μπορέσουν ἔτσι ν' ἀπομονώσουν τό κίνημά μας καί τήν ἐκδήλωσή μας τοῦ Πολυτεχνείου ἀπ' τό σύνολο τοῦ λαοῦ καί τῆς νεολαίας. Γιά νά μπορέσουν παραπέρα, κατασκευάζοντας (καί με τή βοήθεια των χουντικων μεσων ενημέρωσης) τήν εἰκόνα μιᾶς μεμονωμένης ἐξτρεμιστικῆς ἐπαναστατικοαναρχικῆς ἐξέγερσης πού δέν ἔχει τή συμπαράσταση τοῦ λαοῦ, νά ξαναχρησιμοποιήσουν τό χιλιοτριμμένο πρόσχημα τοῦ «ἀπειλούμενου κοινωνικοῦ καθεστῶτος» γιά νά δικαιολογήσουν τήν ἐπαναφορά τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου καί τό δυνάμωμα τῆς αἱματηρῆς τρομοκρατίας. Ἐνέργειες πού οἱ ἀμερικάνοι, ἡ CIA και ἡ χούντα εἶχαν ἀπό καιρό πάρει τήν ἀπόφαση νά ἐπιβάλουν, ὕστερα ἀπ' τή καταγώδη ἀποτυχία τῆς χουντομαρκεζινικῆς προσπάθειας καθήλωσης καί ἐκτόνωσης τῆς λαϊκῆς πάλης καί τή φοβερά ἐπικίνδυνη γιά τή τύχη τῆς ἐξουσίας τους ἀνάπτυξη τῶν πιό σύνθετων ἀντιδικτ)κῶν ἀγώνων τοῦ λαοῦ ἐνάντια στή πρωτοφανή καθίζηση τοῦ βιοτικοῦ του ἐπιπέδου καί τή φασιστική σκλαβιά. Ἀπόφαση πού ἐνισχύονταν σημαντικά καί ἀπό τήν ἄσχημη τροπή πού πῆρε τό Μεσανατολικό πρόβλημα γιά τά συμφέροντα τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ καί εἰδικώτερα τοῦ ἀμερικάνικου, κάτω ἀπό τά πλήγματα τοῦ ἀγώνα τῶν ἀραβικῶν λαῶν, καθώς κι ἀπ' τήν ὄξυνση τῶν ἀμερικανοευρωπαϊκῶν ἀντιθέσεων καί ἀνταγωνισμῶν στόν οἰκονομικό ἀλλά καί τό πολιτικοστρατιωτικό τομέα ἀπό ἀφορμή τό Μεσανατολικό καί ἀπ' τό βάθαιμα τῆς οἰκονομικῆς κρίσης.

Όμως πριν την έγγραφη ομολογία υπάρχει η προφορική.

Συγκεκριμένα, όπως αναφέρθηκε στη συνέλευση της Νομικής (απολογισμού του 1975) και επιβεβαιώθηκε από το ηγετικό στέλεχος της ΚΝΕ Αλαβάνο, την Πέμπτη 15 Νοέμβρη, το βράδυ, πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στελεχών με πρωτοβουλία των Αλαβάνου - Παριανού, που δήλωσαν ότι εκπροσωπούν επίσημα το ΚΚΕ -ΚΝΕ, και συζητήθηκε το θέμα της διάλυσης της κατάληψης. Στη σύσκεψη αυτή πήραν επίσης μέρος οι Γιάννης Μαντζουράνης, Τσαφαράκης, Λαλιώτης, Διονύσης Μαυρογένης, Μιχαλόπουλος και Θανάσης Τσούρας. Βέβαια, όπως είδαμε προηγουμένως ,τόσο ο Μαντζουράνης όσο και ο Τζουμάκας, που δεν συμμετείχε επίσημα στην πυροσβεστική προσπάθεια του Πολυτεχνείου, είχαν επιτύχει το διώξιμο των έγκλειστων στη Νομική. Το ίδιο θέλαν να πραγματοποιήσουν και πάλι.

Η σύσκεψη αυτή, που έγινε γνωστή και στο ΕΑΤ/ΕΣΑ από ομολογίες ορισμένων από τους παραπάνω (ήταν κρατούμενοι), συμφώνησε στην ανάγκη της αποχώρησης. (Διαφώνησε μόνο ο Μαυρογένης που στην Πανσπουδαστική Νο 8 δέχτηκε την συκοφαντική επίθεση ότι ήταν πράκτορας της ΚΥΠ) και προχώρησε στη διαδικασία πραγμάτωσης της. Συγκεκριμένα, από τα στελέχη της ΚΝΕ προτάθηκε να ακολουθηθεί η μέθοδος που οδήγησε στην εκκένωση της Νομικής τον Φλεβάρη του 1973. Δηλαδή, με πραξικοπηματικό τρόπο να ανοίξουν οι πόρτες και αφού θα έχει προηγηθεί μια ζύμωση περί επέμβασης του στρατού στους φοβισμένους και με το πρόσχημα της συγκρότησης διαδήλωσης προς τη Βουλή στους αποφασισμένους, θα άρχιζαν να αποχωρούν ορισμένες ομάδες, δημιουργώντας ρεύμα και τετελεσμένο γεγονός.

Την Πέμπτη τη νύχτα, ο Διονύσης Μαυρογένης μέλος της εκλεγμένης 5μελούς συντονιστικής επιτροπής της Φυσικομαθηματικής ενημέρωσε τον Σταύρο Λυγερό, αντιπρόσωπο της Φυσικομαθη-

ματικής στη Συντονιστική Επιτροπή, για τη σύσκεψη και τα σχέδια εκκένωσης, με αποτέλεσμα να μπει ανοιχτά στη Συνεδρίαση της Συντονιστικής Επιτροπής το ζήτημα, και να υποχωρήσουν τα μέλη της Αντι-ΕΦΕΕ, ΚΝΕ και οι λοιποί.

Αλλά ξέχωρα απ' αυτά υπάρχει και η έγγραφη ομολογία στην Κομμουνιστική Επιθεώρηση 11/76, όπου δημοσιεύεται η έκθεση της Κ.Ε. του ΚΚΕ για το Πολυτεχνείο. Εκεί διαβάζουμε:

> «Η σκέψη τους (εννοεί των καθοδηγήσεων του ΚΚΕ και της ΚΝΕ) ήταν κυρίως να πάρουν μέτρα για την άμεση απαγκίστρωση των φοιτητών από το Πολυτεχνείο και για εξέλιξη της εκδήλωσης σε αντιδικτατορικές διαδηλώσεις προς μια ή περισσότερες κατευθύνσεις» (σελ. 98).

> «Το μεσημέρι της Παρασκευής λίγα λεπτά πριν από τη Συνεδρίαση της Συντονιστικής Επιτροπής, ο τότε γραμματέας της ΚΝΕ του Πολυτεχνείου συναντά μέλος της Συντονιστικής Επιτροπής και του ανακοινώνει ότι λίγο πριν η καθοδήγηση του έβαλε ζήτημα για το πως θα κατορθώσουν να φύγουν από το Πολυτεχνείο. Ωστόσο η γραμμή αυτή για απαγκίστρωση από το Πολυτεχνείο, χάθηκε μέσα στις ανάλογες θέσεις που άρχισαν να διαμορφώνονται κείνες τις ώρες. Δεν έφτασε στα Μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής». (σελ. 101)

> «Αν παίρνονταν –παρ' όλες τις οργανωτικές μας αδυναμίες– ορισμένα βασικά οργανωτικά μέτρα και αξιοποιούνταν από τη Συντονιστική Επιτροπή τα μέσα που διέθετε, τότε μπορούσε να δοθεί πιο σωστός προσανατολισμός στην κατάληψη και θάταν και δυνατή μια πετυχημένη συνταγμένη υποχώρηση» (σελ. 103).

> «Δύο μέλη του Γραφείου του Κεντρικού Συμβουλίου της ΚΝΕ, την Πέμπτη το πρωί, εξέτασαν τα γεγονότα επί τόπου, έκαναν τις πρώτες εχτιμήσεις και κατάληξαν σε μερικά μέτρα που έπρεπε να παρθούν. Παίρνοντας υπόψη την κατάσταση της οργάνωσης οι δύο καθοδηγητές της ΚΝΕ περιορίστηκαν κυρίως στο πως θα ελεγχθεί η κατάσταση με σκοπό την απαγκίστρωση» (σελ. 105).

> «Υπήρξε η σκέψη μιας μαζικής εξόδου για διαδήλωση αλλά δεν έγινε δυνατό να πραγματοποιηθεί. Και όπως λέχτηκε προηγούμενα στα ίδια τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής υπήρξε δισταγμός να προτείνουν την αποχώρηση, αν και είχαν αρχίσει να κατανοούν την αναγκαιότητα της» (σελ. 107).

> «...είναι μάλλον βέβαιο ότι αν η ΚΝΕ ήταν σωστά προετοιμασμένη και τα στελέχη της δούλευαν έγκαιρα, σωστά και επιτόπου μέσα στο φοιτητικό κίνημα μ' αυτή την κατεύθυνση, θα ήταν δυνατό ή να μην επιλεγεί καθόλου η μορφή της κατάληψης, ή και αν προσωρινά πραγματοποιούνταν, να στραφούν γρήγορα προς άλλες εξελίξεις. Πρόκειται για συμπέρασμα που έχει πάντοτε, και σήμερα αξία» (!!!) (σελ. 112).

> «Περισσότερο απ' ότι σε οποιαδήποτε άλλη περίπτωση, είναι αναγκαίο σε τέτοιας έκτασης αγώνες να έχει η καθοδήγηση προετοιμαστεί και για το ενδεχόμενο της υποχώρησης, πριν να πετύχει την πραγματοποίηση των στόχων του αγώνα. Υποχώρηση που πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο συντεταγμένη, ώστε να εξασφαλίζει την καλύτερη προφύλαξη των στελεχών τη συνέχιση από άλλες θέσεις και σ' άλλες μορφές αγώνα. Αυτό είναι πολύ περισσότερο αναγκαίο με περιπτώσεις που τέτοιοι αγώνες δεν ελέγχονται και δεν καθοδηγούνται από τις συνεπείς επαναστατικές δυνάμεις, από το ΚΚΕ» (σελ. 119).

Η επιμονή στην αποχώρηση είναι κάτι περισσότερο από εξοργιστική. Όσο για την προφύλαξη των στελεχών του ΚΚΕ, έτσι κι αλλιώς αυτή έγινε το βράδυ της Παρασκευής όπου αρκετοί την «κοπάνισαν» για να «συνεχίσουν» καλύτερα τον αγώνα από τις κρυψώνες.

Να τώρα και το συμπέρασμα της έκθεσης της Κ.Ε. του ΚΚΕ στην ίδια ΚΟΜΕΠ:

> «Να ρίξουμε όσες περισσότερες δυνάμεις μπορούμε μέσα κι έξω από το Πολυτεχνείο με σκοπό την Παρασκευή προς το απόγευμα όταν θα έχει μαζευτεί και κόσμος να μπορέσουμε να σπρώξουμε τα πράγματα σε διαδηλώσεις».

Δεν χωρά καμιά αμφιβολία πως οι γνωστές παρατάξεις Αντι-ΕΦΕΕ και Ρήγας Φεραίος αντιτάχθηκαν από την αρχή στην κατάληψη. Όμως δεν μπόρεσαν να εμποδίσουν την ορμή του κόσμου. Στη συνέχεια, βέβαια, η διαδικασία υπονόμευσης της κατάληψης δεν έπαψε. Προτάσεις στις συνελεύσεις για αποχώρηση και επίδοση ψηφισμάτων, για συνεργασία με την «Επιτροπή για την αποκατάσταση της Δημοκρατικής Νομιμότητος», για κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, για περιορισμό σε καθαρά φοιτητικά αιτήματα. Κι ακόμα, λογοκρισία και έλεγχος στα συνθήματα που δεν εκφράζαν τις παρατάξεις. Σβήσιμο των συνθημάτων που δεν ήταν σύμφωνα με τη γραμμή τους, ερμηνεύοντας όπως τους άρεσε την απόφαση της συντονιστικής επιτροπής.

Εγκάθετοι των παρατάξεων που έρχονταν ακόμα και από την επαρχία πιάνανε κατευθείαν θέση λογοκριτή των διαθέσεων του κόσμου. Το δηλώνουν άλλωστε ανοιχτά στο ίδιο τεύχος της Κομμουνιστικής επιθεώρησης:

> «Τα πόστα της εκδήλωσης κρατούνται βασικά από μέλη της Αντι-ΕΦΕΕ. Περιορίζεται σημαντικά ο ρόλος των αριστεριστών». (σελ. 100)

Μιας και δεν μπορούσαν πάντα να ελέγξουν την κατάσταση όπως τους συνέφερε (δουλικά και συμβιβαστικά με τη χούντα) πλαστογραφούσαν υπογραφές της συντονιστικής επιτροπής για να πιάσουν θέσεις κλειδιά. (Ένα τέτοιο παράδειγμα αφορά τον Δημήτρη Καραγκουλέ, φοιτητή τότε της Φυσικομαθηματικής και μέλος τη ΚΝΕ, που επιχείρησε με πλαστογραφημένη υπογραφή ενός μέλους της Σ.Ε. να ελέγξει το Ραδιοσταθμό, αλλά εντοπίστηκε έγκαιρα και απομονώθηκε. Ο Καραγκουλές, αργότερα, έγινε μέλος της Κ.Ε. του ΚΚΕ και στις φοιτητικές εκλογές του '79 στη Νομική κατέβηκε με τους τραμπούκους του και με εντολή της Κ.Ε. να «συντρίψουν τους αναρχικούς», δηλ. όσους ήταν αντίθετοι με την ΚΝΕ.

Αλλά ένα ακόμα παράδειγμα θα αναφέρουμε πάνω σ' αυτό το σημείο.

Την Παρασκευή 16 Νοέμβρη, όταν συνεδρίαζε η Συντονιστική επιτροπή για να αποφασίσει για την Ανακοίνωση που θα διαβαζόταν στους δημοσιογράφους απορρίφθηκε, με παρέμβαση του αντιπροσώπου της Φυσικομαθηματικής, φράση που έλεγε:

> «Καλούμε όλα τα αντιδιχτατορικά κόμματα και οργανώσεις να συμφωνήσουν σ' ένα κοινό πρόγραμμα που θα αποκαθιστά τη λαϊκή κυριαρχία και την Εθνική Ανεξαρτησία».

Να τώρα τι γράφει η Κ.Ε. του ΚΚΕ στην Κομμουνιστική Επιθεώρηση (ΚΟΜΕΠ 11/76) που προαναφέραμε:

> «Στην πρώτη συνεδρίαση (της Εκλεγμένης Συντονιστικής Επιτροπής) το μεσημέρι της Παρασκευής, μετά από θυελλώδεις συζητήσεις και διαπληχτισμούς η Συντ. Επιτροπή καταλήγει στην πασίγνωστη πια ανακοίνωση που καθόρισε τον χαραχτήρα της εκδήλωσης σαν αντιφασιστικής - αντιϊμπεριαλιστικής εκδήλωσης. Υπήρξε ιδιαίτερα σοβαρή διάσταση για την τελευταία παράγραφο της, κυρίως από αντίθεση των αριστεριστών. Αντιπροσωπεία της Γραμματείας διάβασε το κείμενο της στους δημοσιογράφους, χωρίς την παράγραφο αυτή».

Να όμως τι έγινε στη συνέχεια με τα πόστα που 'χαν πιάσει:

> «Τελικά στον πομπό ύστερα από συμφωνία των μελών της Αντι-ΕΦΕΕ και του Ρήγα, το κείμενο διαβάστηκε μαζί μ' αυτή την παράγραφο...» (ΚΟΜΕΠ 11/76).

Θέλει μήπως κανείς μεγαλύτερη απόδειξη απ' αυτή την πλήρη ομολογία;

Θα μπορούσαν να παρατεθούν αρκετά ακόμα αποσπάσματα αλλά νομίζουμε ότι αυτά είναι αρκετά για να βγάλει ο καθένας τα συμπεράσματά του.

Σάββατο, 11 Νοεμβρίου 2006

Γιώργος Ν. Βλάσσοπουλος

ούτε φασισμός, ούτε δημοκρατία

πανό μέσα από το κατειλημμένο Πολυτεχνείο 1973

ΑΝΤΙΚΡΑΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ
για την

ΑΝΑΡΧΙΑ

17 Νοέμβρη

Π Ο Ρ Ε Ι Α

πλ. Κλαυθμώνος – 15:00

ανοιχτή συνέλευση αναρχικών για την πορεία της 17 Νοέμβρη

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ 1973-2022

ΑΝΑΡΧΙΚΟ ΔΙΗΜΕΡΟ (ισόγειο ΜΑΧ)

ΤΡΙΤΗ 15 Νοέμβρη, 6 μμ

Συζήτηση: *«Από τον Μεγάλο Παγκόσμιο Εγκλεισμό μ' αφορμή την "πανδημία", την επιβολή της "κανονικότητας" των διαρκών "κρίσεων", στην απειλή του Πυρηνικού Ολέθρου: Η κυριαρχία αντεπιτίθεται».*

ΤΕΤΑΡΤΗ 16 Νοέμβρη, 6 μμ

Συζήτηση: *«Από την εξέγερση του Νοέμβρη '73, (η «σπίθα», οι ιδέες, οι 350 «προβοκάτορες», η κατάληψη του Πολυτεχνείου, η προσπάθεια ματαίωσής της από ΚΝΕ - Ρήγα, η καταστολή) στην μεταπολιτευτική "ομαλότητα": Σκέψεις, συμπεράσματα».*

(Αναρχική Αρχειοθήκη / Αναρχικός Πυρήνας Χαλκίδας)

Έκθεση φωτογραφίας και προβολές από τις 12 μμ

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ-ΠΟΡΕΙΑ
17/11 πλ. ΚΛΑΥΘΜΩΝΟΣ 3 μμ

Είναι η γενιά; Είναι η εποχή; Είναι η ντροπή που προκαλεί η τυραννία; Είναι η ορμή του «όλα ή τίποτα», που γεννά την αψηφισιά του κινδύνου και του θανάτου και στήνει οδοφράγματα; Είναι η ελπίδα και πάνω απ' όλα η ευτυχία, που γεννά η συλλογικότητα, η αυταπάρνηση, η αλληλεγγύη, το «εμείς»; Και λες, όχι να μην καθίσουμε ήσυχοι, να μην προσαρμοστούμε, να κάνουμε στην άκρη τις κομματικές γραμμές, να το ζήσουμε τώρα, να είμαστε οι ίδιοι ο σπινθήρας που θα βάλει τη μεγάλη φωτιά της ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ σε κάθε εποχή, ενάντια σε κάθε εξουσία...